

Megjelenik hetenkint háromszor a. m.
kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	10 frt.	o. 6.
Félévre	5	50 kr.
Évnyegyedre	3	25 kr.
Egy órára	1	10 kr.

Szerkesztői szállás:

belső tordantona 122 szám.

Kiadó hivatal:

középtitka Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

8t hasáboz garmond sorért 1-ször 7 kr.
2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés
után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22.)
Hassenstein és Voglertnél (Neuer-
Markt 11 szám.)

Pesten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyilvántartási cikkek

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett
a szerkesztőségben csimrendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál
keze tetik.

Előfizetési felhívás

1870-ki XV-dik évfolyamára.

Előfizetési díj:

Egész évre 10 frt., félévre 5 frt 50., év-
nyegyedre 3 frt., egy órára 1 frt. o. 6.

„K. KÖZLÖNY”

eredeti távsürgönye.

Feladatott Pesten szept. 5-én 5 ó. 20 p. d. u.

Erkezett szept. 5-én 8 ó. 8 p. este.

Párisban a kamara aug. 4-ki ülése alatt roppant néptömeg követelte a dynastia letételét s a köztársaság kikiáltását. A képviselők többsége eltávozott; Gambetta s a baloldal a köztársaságot kikiáltotta. Hírszerint ugyanez nap este az ideiglenes kormány a városházánál megalakult. Napoleon Németországba menendő Bouillonba érkezett.

Pest, aug. 31-én, 1870.

(r. l.) A király a delegációk ülészaka alatt csaknem folytonosan Budapestén fog időzni, — a királyné lejuvetelének és Gődöllőre leendő átköltözésének napja azonban mindeddig nincs kiűzve, ámbar a várkastély csaknem egészen újból berendezve, készen várja a Felségeket.

Ma az egész várost allarmirozta azon hivatalos hirdetés, a mely meghagyja a Pesten lakó szabadságot állományi honvédeknek, hogy szállásaikat 48 óra alatt a honvéd hadparancsnokságnál jelentsek be.

Ily zivataros időkben, mint mindig, most is nagy dolgot csináltak a kicivinségből és sokan azt hitték, már nyakunkon a muszka, s a honvédséget fegyverre szólítják.

Ki állhat jót azért ma, a mi holnap fog történni? ki látthat a jövőbe? Biz ez megsejtik még a mostani háború folyama alatt, de hogy jelenleg apleptan volt a felelem, arról alkalmuk volt meggyőződni azoknak, a kik — kiváncsiságból — még magasabb állású katonai egyéneket is kérdőre vontak, kikről — természetesen — a legmegnyugtatóbb választ nyerték, — és így most semmi baj. A helyparancsnokság egyeztetni tudni akarja, hol laknak a tisztek, a mi fölött valóban nincs mit esodálkozni.

A miniszterium értesítve van a közlekedésnek Nagy-Vár és Kolozsvár között csaknem egészen beütközött fennakadásáról, a mely egyrésztől a vasút megnyitásának halogatásából ered, másrészt meg abból, mert a nagy váradi fuvarosok azon hitben, hogy nem lesz rájuk többé szükség, lovaiakat, szekereiket sat. eladták. Lehetőleg segíteni is fog a dologon. A személyvonatok megindítása még nem lehetséges, — okát megirtam tegnapelőtt, — de úgy hallom, mikép addig is, míg az megtörténik, néhány tehervonat fog közlekedni Kolozsvár és Nagy-Vár között, s a szállítandja az utóbbi helyen garmadákban heverő árukat Erdélybe. Ez mindenesetre csak ideiglenes intézkedés leendő, ám a közönség bizonyára azt is örömmel üdvözlendi.

Mit kíván ma a „Sieb. deut. Wochenblatt”, az ó-szászok konokabb töredeke nevében?

Gross-Deutschland wird uns beschützen! (1848.)

— Mit kívánt az ó-szászok azon töredeke, melyet én a „konokabb” czimvel jelölök — 1848-ban, 1862-ben — tudja az egész ország; mit kíván ma, 1870-ben, erre megtanít a „Sieb. deut. Wblt” 35-dik számának „Szász hangulat” czimű cikke.

Ez a párttöredék, melyet maguk a józan ó-szászok néhány bureaucratára és nagy eszmékkel vajdó lelkészre reducálnak, úgy szeretné magát bemutatni a „Wblt” olvasóinak, mint az 1789-ki elvek pr excellence előharcosait; mert a zászlója alá tartozó szász ajku országos képviselőknek, a megyetörvényjavaslat fölött, a bizottmányokban és a parlamentben folytatott szó- és eszmehar-

czát „polgárság és nemesség közt folyt küzdelemnek” nevezi el, s a magyar parlamenti többség magatartásából következtet arra, hogy „a magyar korona törvényhozása alatt álló országokban még nem érkezett el az 1789-ki és 1848-ki elvek valószínűsítésének ideje.”

Ha a recriminatio terére akarnék lépni, kimutatnám: hogyan igyekezett ez a konok töredék az említett democraticus elveknek 1848 és 1863-ban a tért előkészíteni. De hallgatok e delicat themáról. Ugy is azon idők eseményei ma csak arra szolgálhatnak tanulságnál: hogyan kerüljük ki azon hibákat, melyek innen és túl elkövetettek. Különben is arról akarok szólni, mit kívánunk a „Wblt” nézete szerint a szászok ma.

„E nép békét akar kifelé, s ha ez már lehetlen, semmi összeköttetést Franciaországgal. Mi (már t. i. a „Wblt” és az ó-szászok) meg vagyunk elégedve azzal, hogy hazafiai köteleink veszélyeztetése nélkül örülhetünk a német győzelmeknek; s ha ezek veszteségek lennének, azt tartanók Ausztria-Magyarország politikai feladatának, hogy azokat segítse győzelmekké átváltoztatni. Am sa jogjaink meg harcosaink közelebb kapott sebei, e személyes érzelmek ugyan tiszteljük, de fontosabb a népek általános, tartós békére irányuló kívánata. Ezt pedig francia győzelem nem adhatja meg. Európának béke kell, különben tíz év alatt anyagilag, erkölcsileg tönkre jut. A jelen háború első következménye kell hogy legyen az általános lefegyverzés. E lefegyverzés lehet, ha Franciaország mindenhatósági állmaiból fölbresztetik, s egyuttal a német fejedelmek is megtanulják, mit tesz a népszellemmel szövetkezni. A lefegyverzés lehetlen, ha a napoleoni terjeszkedésvágy függend a népek fölött, kik nagy nemzeti tömbökben szabadulni akarnak a modern császárságtól és praetorianusaitól.”

Továbbá, a szász nép „békét óhajtott befelé, ha másképp nem lehet, egy a nemzeti univerzitás terén a mi polgári praetorianusaink ellen folytatandó szomorú küzdelem árán.” Itt azután az ifjú szászokat elnevezi, mameluk-hadnak, darabontoknak, sansculotteoknak, kik többé még szászoknak sem kívánnak látszani; ezek ellen — ugymond — „a nép legjobb erőivel kell küzdeni az egész vonalon.” Így remélhető, hogy béke lesz benn. Mert „a szász nép ma se nyiltan, se titokban nem küzd a régi Ausztriáért a monarchia új államjogi alakulása ellen; hanem elítéli azt a bölcseséget, mely arcul üti az igazságot és szeretetet követel azon néptől, melynek legdrágább emlékeit lábbal tapossák azok, kik magukat a kormány barátainak hirdetik s így keresik szavazatát.” E népek ma „legkevesebb oka sincs magát eredete miatt szégyenleni. A magyar parlament örízke dni fog attól, nehogy a szászok sympathiáját „örökre eljátszodja”; kiknek „egészben és nagyjában a magyarokkal ugyanazonegy cultúr-érdeket kell oltalmazniok Európa ezen pontján.”

Legvégül sürgeti a szász egyetem összehívását, a jelenlegi comes félretételét és biztosít arról, hogy bátran, férfiasan fognak küzdeni meggyőződésük mellett.

Ez utóbbit nem vitatom. Az ifjú szászok becsnérlése, s ezek után elősorolt postulatumok rég ismertek. Új csak az és annyi: hogyan akarná a „Wblt” ma a békét ki- és befelé biztosítani.

A t. lap aligha jó utat választott a garantíák felkeresésére.

A ki az 1789-ki és 1848-ki elveket ajkára veszi, s nem fél, hogy azokat ez által megszentésgteleníti — annak tudnia kellene, tudnia lehetne azt, hogy a democratia eme főnséges elveinek valósítása, végdiadala, a francia nemzet, vagy is Franciaország nélkül nem is képzelhető; az olyan ember tehát, a ki nekünk minden „összeköttetést” szeretne megtiltani Franciaországgal — lehet bámulója a porosz sisaknak, de nem híve az 1789-ki elveknek.

Hogy a germán eredetű embernek hizeleg a németek győzelme, ezt értem; de nem értem azt, hogy esetleg a mi dualisticus monarchiánkat is el szeretné küldeni a mi természetes szövetségeseink ellen, leg-

veszedelmesebb rivalunk érdekében; ez arra mutat, hogy a „Sieb. deut. Wblt” politikusait oly annyira emelkedett hangulatba hozták a porosz diadalog, hogy reá sem érnek a megfogható földi dolgokkal foglalkozni. Erre mutat különösen az, hogy a porosz győzelmektől várják a „tartós békét”, s azt hiszik, valóban nagy jámborul, hogy ezek első következménye lesz az „általános lefegyverzés”. Ugy látszik, a n-szebeni lap politikusai mitsem olvastak arról, mily hallatlan önhittséggel lép fel a porosz diplomacia valamennyi fél- és egész hivatalos organumaiban. Avagy azt vélik, hogy ép a mérsékletnek eme teljes hiánya vezet a tartós békére? Ily hit valóságos eszelőség lenne. Mert, hogy az esetleg Elsass- és Lothringiától megfosztott Franciaország egy percig sem szűnnék meg a háborúra gondolni, készülni kétségtelen; az pedig nem valószínű, hogy Európa elnézze e nemzet agyonfojtását, örökre szóló megbénítását.

Minden gondolkodó fő belátja, hogy a porosz militarismus győzelmei, s Franciaország megalázása, sőt feldarabolása s a porosz hatalom páratlan önhittsége egy európai harcz magvait veti el és koránt sem vezet „általános lefegyverzésre”; az is bizonyos, hogy ha Európa saját érdekei ilyenét fenyegetését, veszélyeztetését elég vak lenne elnézni, anyagilag és erkölcsileg tönkre jutna, még pedig azért, hogy a legmodernebb caesarismus damocles-kardja lebegne népei feje felett, s ez arra kényszerítené, hogy folyvást remegjenek mind azért, a mi egy nemzet előtt drága lehet és kell hogy legyen.

A „Sieb. deut. Wblt” politikusai mennyire vannak tájékozva Európa politikai helyzetéről, kitűnik abból is, hogy Németországról úgy vannak értesülve, hogy ott a fejedelmek a népszellemmel szövetkeztek, holott ép ez a népszellem adta magát 1866 óta számolyul a Bismarck erőszak-politikának. A népszellem ilyenét szövetsége csak arra taníthatja meg a német fejedelmeket, a mit már 1816 — 1820. practizáltak: száműzni, elzárni azokat a német férfiakat, kik a czél elérése után is elég oktanok lennének szabadságról, alkotmányról fecsegni; — mert tudjuk, mily végtelen nagy respectussal viseltetik Vilmos a sas és Bismarck a valódi alkotmányos intézmények iránt: — ép olyan, mint a „Sieb. deut. Wblt” konokabb ó-szász politikusai, kik a Királyföld békéjének helyreállítása végett izennek hadat az ifjú szászoknak; alkotmányos borbé iltöznek, sőt még az 1789-ki elvekről is mernek beszélni; de valóban elavult előjogok és pergamenek védelmében szállanak sikra a szász reformpárt ellen, szívtugy önként és kedves kötelességből hajtván tédert fejet a francia nemzetet tüzzel vassal pusztító porosz militarismus előtt, mely irtó harczot kezdett az országát védő francia nemzet ellen s míg tegnap másokat vádolt annexio szándékkal, ma önmaga tettleg annektál, még pedig egy oly hatalmas nemzet birtokából, mely ezért előbb utóbb borzasztó leszámolást tartand az elbizakodott középko-riasságában tündöklő nagy hatalommal.

Páris erődítvényei.

A francia porosz háború eseményei oly gyorsan következnek be, hogy már Páris ostroma foglalkoztatja a kedélyeket. Ily körülmények között czélszerűnek tartjuk Páris erődítvényeinek tudatos leírását adni, ámbar jól tudjuk azt, hogy a legtalpraesettebb leírás nem ér föl egy jó tervvel.

Franciaország térképére egy pillantást vetvén, azonnal látjuk, hogy Páris egy nagy medence középpontját foglalja el, a hol a Marne s Oise a hajózható 200—300' széles Szajnába ömlik, körülvéve 300—400' magas hegyektől. Párisnak lakossága 2 millióra tehető, a mi 300,000 el több mint Dániáé és 150,000 el több mint a württembergi királyságé. A város területe 1 és fél □ mérföld s kertlete valamivel több 4 s egy fél mérföldnél, tehát egy jó napi járása.

E roppant világáros e században erődítvényekkel lőn körülveve, a melyek III. Napoleon alatt befejeztettek. Maga Páris körülveteték egy bányafal, katonai út, sáncz, árok s glacis által, 85 majdnem egyenlő bastion arra van szánva, hogy a 35 lépésnyi széles és a Szajnából vízzel meg-

tölthető árkot védjék. Az escarpe fallal van bélelve, a mely a glacis által védetik. A belső katonai út kövezve van s ezzel párhuzamosan halad a körvasút (ligne de ceinture), a mely Párisnak 8 pályaudvarát összekötöti. 66 kapu töri át a falakat.

A várfalakon kívül fél mérföldnyi távolságig 65 szétszórt erőd fekszik, a melyek sánczok s redoute-okkal egymással összefüggésben állanak. Ezeket könnyebb átnézni végett 3 szakaszra osztjuk.

1. Északkeleti vonal. Az erődítvények főpontja a St. Denis. E várost három erődítvény körvezi. Nyugaton van a Szajna mellett a Briche várad, északra Rouillon folyócska mellett a Double Couronne du Nord és délkeletre a Fort de l'Est. Ezen három várad sánczok s árok által összekötve és vízzel is környezhetők, azért St. Denis önálló s pedig jelentékeny várnak tekinthető, 4400 lépésnyire délre a Fort de l'Estől s közelebb Párishoz fekszik Anberwilliers erőd. E kettő között megy a Soissonsba vezető vasút s hátuk mögött foly a saint-denis-i csatorna. Az ebből kiemelt föld természetes sánczot képez, a mely még három redoute által erősített meg. Ismét 4200 lépésnyi távolságban a gorkai csatorna tulsó oldalán s a strassbourgi vasút mellett, Pautin fölött fekszik Romainville erőd. Ez a fő bástyától 1800 lépésnyire van. Ettől lefelé a csatorna felé a sánczok egész sora halad, míg a tulsó oldalon két redoute az átmenetet védi. Tovább kelet és dél felé a mülhausei vasúttal párhuzamosan következnek, a melyek között a következő erődök fekszenek: Noisy (3500 lépés), Rosny (3200 lépés), Nogent (3800 lépés). Itt végződik a hegylánczat, a mely ezen erődök fekszenek s igen meredeken a Marne folyónál elvágnak.

A fönnebb említett erődök között számos redoute fekszik. Most a 100 lépésnyi széles Marne folyó képez védművet, a mely St. Maur mellett, a hol a folyó áthidalva van, megszakad, azért e helyen 2800 lépésnyi erődítvény áll sánczokból s árkokból mindkét végén redoute tal. Itt halad el a vineennes varreni vasút. Mind eme várak félkörben kerítik Vincennes-t, a hol Párisnak főfegyvertára van. A Marne folyó tulsó oldalán, azon szegleten, a melyet a Marne s Szajna képez, a lyoni vasút mellett van Charanton várad; ezzel végződik a védművek első osztálya. Ez azért is nevezetes, mivel elsánczolt tábor gyanánt is szolgálhat, a melyen 200 000 katonára könnyen táborozhatik.

2. Déli vonal. Charenton erőddel szemközt 4000 lépésnyi távolságban a Rajna baloldalán kezdődik a déli erődítési vonal a magasban fekvő Tory erőddel. Majdnem egyenes vonalban keletől nyugat felé 3000 lépésnyi távolságokban egymásra következnek Bicêtre, Montrouge, Vanves s Isay erődök. Ezen utóbbi 50 lábnyi magasságban fekszik a városból kijövő Rajna fölött. Ezen erődök között, mennek el a timours-i s vereilles-i vasutak; a három utóbb nevezett erőd a vontasvú ágynk alkalmazása óta a hátuk mögött fekvő magaslatoak miatt nem igen védhetők.

3. Nyugati vonal. Ezen vonal a természet által különösen meg van védve, mivel itt a Szajna igen nagy kanyarulatot tesz. A folyam és a város közt fekszik Bois de Boulogne, Párisnak kedvező mulatóhelye. Itt hid könyörit itt a közlekedést és a dieppei vasút is erre halad A-niére mellett. Csak egy erőd van itt, de valamennyi közt a leg-erősebb és legnagyobb a Forteresse du Mont Valerien, a mely 415 lábnyi magasságban a Szajna fölött fekszik és gyönyörű tekintetet nyújt Párisra. Innen a St. Denis, mellette várad 16,500 lépésnyire (azaz 1 3/4 mérföld) van, az Isay várad pedig 10,000 lépésnyire (azaz 1 mérföld). Ez tehát nagy hiány Páris védművében.

Ezzel elősoroltuk az erődítvényeket, s záradékn csak néhány méretet hozunk fel. A legnagyobb távolság a védművek között keletől nyugat felé (Nogent s Valerien erődök közt) van t. i. 2 1/2 mérföld; északról dél felé a legnagyobb távolság St. Denis s Fort de Bicêtre között van, ez 2 mérföld. Ha valamennyi erőd egy vonallal összekapcsolnánk, ennek hossza 7 1/2 mérföld volna; de meg kell jegyeznünk, hogy mind eme erődítvények bastionokkal látvak el, sőt több aszarvédekkel is bir. A sánczok oly magasak, mint magának a városéi. Földött utak és bombamentes puskaporraktárak mindenütt találhatók. Minden erőd maga közt s Párisal földalatti távírdával össze van kapcsolva.

Az elmondottak után nem lehet kételkedni, hogy Páris a világ legnagyobb és legerősebb vára. Ostromlása feletlen nagy sereget igényelne. Például csak azt említjük meg, hogy a megezálló katonák száma, ha azok 10 távolban egymás mellett állanak, 96,000 volna. Ellenben nem szabad felejte-

nünk, hogy Páris védelmére hasonló számú katonát kívánna. Különben az még nyílt kérdés, vajjon egy 2 millió lakossal bíró város egy hónapra is ellátható-e kellően éleddel, vagy a lázadás kedvelő párizsiak eltűnének-e egy ostromot.

Az „Allg. Ztg.” után.

A csatatérrel.

A „Pest. Lloyd” a porosz király legújabb győzelmi táviratgyűjteményéről írja: Tehát aug. 29-én csupán a szászok és bajorok verték meg Mac Mahont, a poroszoknak bele sem kelle avatkozni, ők kedélyesen pipáltak, míg a bajorok és szászok Mac Mahont verték. Szegény Mac Mahon, tehát ennyire jutottál. Szerencsére még azzal vigasztalhatjuk magunkat, hogy nem kell belüli szerint venni mindazt, mit az öreg Vilmos mond. Olvasóink emlékezhetnek rá, hogy az öreg úr — ez idét korának legnagyobb hadvezére — három napon át, egy nap úgy mint másnap Metzre dobta viszsza Bazaint, úgy, hogy azt hihették, miszerint az erőd kemény falaira ismét és ismét oda vetett tábornok testében egy csont sem maradt volna, és ez annyiszor visszatért tábornok, az ő ép annyiszor megtizedelt és megsemmisített seregével úgy kaszabolta a burkukat a negyedik napon, hogy este elvesztik a csatát, ha Steinmetz legbátrabbjainak ezreit és ezreit fel nem áldozza s így kedvezőbb fordulatot eszközöl. — Azt hiszi valaki, hogy a poroszok aug. 29-én győztek volna, ezt négy napig (szept. 1.) véka alá rejtik? A király telegramja Mac Mahont Beaumontból, mely, Raucourt közelében fekszik a Mosel partján, Mouzonra a Mosel jobb partjára vetette, tehát ép oda, a hová eljutni igyekezett. Lehet, hogy a poroszok utoljára is legyőzik Mac Mahont, de a mit a királyos telegramm szept. 1-én jelent, az nagyon vékony dolog — nem győzelem. Valószínűleg Mac Mahon nőháda csatájától a szász koronaherceg hadaival s a vége az lett, hogy a francziák akadály nélkül átkeltek a Moselen. Hogy a király győzelemtelegrammában legalább is 12 ágyúnak és néhány ezer fogolyt kell paradirozni, ez önként értetik — alább nem szokták adni.

A „Wehr. Ztg.”-ban érdekes bírálatát olvasunk az aug. 29-ről és 30-ról szóló táviratoknak. E lap szerint a Beaumonti aug. 29-ki csata kétségtelenül bizonyítja, hogy Mac Mahon Metz felé megy. Beaumont Stenaytól másfél mérfolyire, Monvedyől nyugatra 3 mérfolyira s a Maastól ¼ mérfolyira van. A francziáknak csak utócsapata volt a harcban. Pórosz részről a 4. és 12. hadtest s az első bajor hadtest vettek abban részt. Ha Mac Mahonnak egész hadserege részt vett volna az ütközetben, az a Maas mellett valószínűleg semmivé tételt volna, mert lehetetlen, hogy egy 100,000 emberből álló sereg a csata folyama alatt menjen át valamely folyón. Tizenket ágyú s néhány ezer fogoly nem oly diadal vívmányai, mely egész sereget átvonul valamely folyón.

Hogy Mac Mahon összeköttetése Párisal megszakadt, abban semmi különös, mert egész operatívája olynemű volt, hogy az összeköttetést már előre feladta. Ez teszi manőverét merész és nagyserűvé; hogy veszélyes volt, azt előre lehetett tudni; ellenkezőleg, ha a 4-dik hadtest Metztől való összeköttetési vonalára támaszkodott volna, az tette volna működése sikerét kétségesé s helyzetét sokkal veszélyesebbé. Ezután a „Wehr. Ztg.” azt mutatja, hogy ettől a brüsseli táviratok dacára sem lehet tartani, s ezen táviratokat a berliniekkel párhuzamba téve, élesen bírálja. Mindenekelőtt kimutatja, mily eltérőleg határozzák meg a csata napját s azután a táviratok eredményeinek összeegye-

tetthetlenségét. Aztán áttér azon kiigazításokra, melyekkel a Wolff-féle bureau a csaták dátumait verificálni akarja, s melyek szerint a Nouart melletti ütközet 29-én s a csata 30-án történt volna. Ezzel azonban a dolog nincs kiigazítva. A Beaumonti csata távirata Varennesben aug. 30-án délután 3 órakor kelt, s a megelőző napon tartott ütközetről szól. E lap szerint nehezen hihető, hogy már ez órában be lett volna végezve az ütközet s az eredmény Varennesben tudva. Ez tehát valószínűleg 29-én volt. A nouarti ütközet napja azonban aligha nem hibás keletti, mert Varennesben 30-án délután 2½ órakor kelt. Nouart pedig 4 és fél mérföldnyire van Varennesstől, tehát azon időben Varennesben még nem tudhatták az eredményt. Nevezett lap úgy hiszi, hogy a nouarti és Beaumonti csaták egy napon voltak, még pedig két hadosztal utócsapataival, melyekkel Mac Mahon Thionvillebe vonulását létesíthet. A bouzyi csata Bouziers és Attigny közt, mely hasonlólag 29-dikén volt, összehangba az előbbiekkal sehogyszom ható. A hír, hogy az első porosz hadsereg Metzről Páris felé vonul, nem bizonyul be. Ellenben úgy látszik, hogy a 3-ik sereg megszüntette mozgulását, mert Franciaországban nem jön semmi olyan távirat, mely a vonal mentében fekvő olyan helyek elfoglalásáról szólana, melyek néhány nap óta porosz kézben vannak. Különben a küzdelmek s a későbbi csatáról beérkezett táviratok nem olyan természetűek, hogy e napok csatáinak hű képét nyújthassák. Még az adatok sincsenek rectificálva, s annyival kevésbé Mac Mahon megveretése tisztázható; csak annyit áll, hogy napok óta külföldi helyeken folyik a küzdelem, hogy még szept. 1-én is volt csata, de melynek végeredményéről semmit sem tudunk. Úgy látszik, hogy a kisebb mérvben kezdett csaták mind nagyobb mérvűekké lettek.

München, aug. 29. d. n. 3 óra 35 perc. A harcstérrel érkező legújabb tudósítások szerint a koronahg előnyomulása 3—4 napra felfüggesztett, miután a 3-dik hadsereg a 4-dikkel egyesülni akar, mielőtt Páris felé tovább menne. A 4-ik hadsereg átlépte a Meusent s Clermont irányában halad, Snippenél fog az egyesülés megtörténni, hová a 3-dik hadsereg egy osztálya már megérkezett. A koronahg főhadiszállásáról 25-én kelt levél, határozottan azt mondja, hogy a jelen műveletek Rheims ellen irányulnak, mely város megett a francziák Mac Mahon és Napoleon vezérlete alatt állanak s 300,000 emberrel rendelkeznek, mely szám új csapatok által naponta szaporodik.

Berlin, szept. 1. (Hivatalos.) Varennes, aug. 30. Tegnapi a szászok és bajorok győzelmes harcot vírtak. Mac Mahon megveretett s Beaumontból a Maason túl Monrozig vonult vissza. 12 ágyú, néhány ezer fogoly s igen sok anyag vétetett el. Veszteségek nem nagyok.

E távirat, melyet egy, Vilmos király által aláírt távirat is megerősít, a helyzetről nem nyújt egészen tiszta képet, s valószínűleg későbbi táviratok és részletes tudósítások által csak olyan módosítások fog átmenni, mint a Metz alatti küzdelmek első hírei. Első, a mi feltűnik, hogy egy 29-én vívott diadal távirata oly későn érkezik ide. Aztán különösen hangzik, hogy Mac Mahon Beaumontból, mely Raucourt közelében a Maase balpartján van, Mouzonba, a Maase jobbpartjára vettetett vissza, tehát oda, hová menni akar — mert hiszen Mac Mahonnak a Sedan-montmedy thionvillei vonal mentében nem volt más célja, mint a Maase jobbpartjára menni.

Basel, aug. 30. Párisból ma ide érkezett tudósítások határozottan jelentik, hogy Mac Mahon Reims mögött erősíti magát, s el van tükélve had-

állásában várni be a német sereget. Hírszerint az utak, valamint több más tárgyak is Reimsnál alá vannak aknázva, s a helységek a lakosság által egészen odahagyottak. Azon önkényesek, kik már Mac Mahon seregénél vannak, különösen jó szolgálatakat tesznek.

Páris, szept. 1. Allitják, hogy kedden Carignan és tegnap Armigny mellett ütközetek voltak. Meziéresből aug. 31-ről jelentik, hogy a Maas melletti tegnapi ütközetek ma ismét megújultak. Részletek az ütközetek eredményét illetőleg hiányzanak, mivel Mac Mahon Sedan és Meziéres erősegekre támaszkodik, visszavonulási útja nyitva áll azokhoz. A porosz haderők igen számosak, s azért tábornokaink nagy elővigyázatot gyakorolnak s nem távoznak el a megerősített helyektől, hogy az ellenség minél inkább gyönggíthessék. Tegnapi Longvynál csend s vándorok 500 porosz lovasat vertek meg, kik 50 holtat hagytak hátra. E porosz lovasok Luxemburg felé menekedtek.

Meziéres, aug. 31. (Francia forrás.) Az aug. 30. és 31-ki csaták után Mac Mahon e. ös állást foglalt Sedan és Meziéres várakra támaszkodva.

Páris, szept. 2. Belgiumból aug. 31-ről érkezett tudósítások szerint, aug. 31-dikén roppant veszteségeket szenvedtek a poroszok Sedan falai alatt; delben visszahúzódtak Villemontyra, több versen hiába kísérte meg a Moselen való átnyomulását. Mac Mahon aug. 31-én reggel Monzonnál lépte át a Moselt.

Berlin, szept. 2. (Király telegramja.) Sedan, aug. 31. d. n. Reggel óta győzelmes csata folyik, az ellenség a városba vettetett vissza. (Ugy tetszik megint a metzi nóta „visszavetett”, e szó gyanus győzelmi jelzővé vált aug. 14—18-ika óta. Szerk.)

Basel, aug. 31. Meryből érkezett levelek jelentik, hogy a német csapatok három nap óta nem mozdulnak állásukból; előőrseiket 3 órányira visszavonták. Más tudósítások szerint a koronahgczeg csapatai Ligny át Clermont felé húzódnának, és csak innen mennének Grandpré- és Rethelnek, a hol a francia hadtest van Mac-Mahon és Napoleon parancsnoksága alatt.

Hírszerint két nap óta Napoleon főhadiszállása Lignyben, és Mac Mahoné Cuateton Ronzierben van. Hadseregeket Vondress és Rethel közt fognak összpontosítani. Hivatalos francia jelentések szerint a porosz hadsereg Metzigt nyomott vissza; s ezen helytől jelenleg 4 mérföldnél távolabb van.

Berlin szept. 2. Hivatalosan jelentik St. Barloe-ből (Metz mellett) szept. 1. estejéről: Tegnapi reggel óta Bazainnak egész hadteste harcolt az első porosz hadtest és Kummer hadosztálya ellen, még pedig éjjel, nappal. Tegnapi éjjel és ma Bazaine minden oldalon győzelmesen veretett vissza, s habár a francziák nagyon vitetül harcoltak, a keleti porosz hadsereg előtt hátrálniuk kellett. Frigyes Károly herceg tegnap és ma üdvözlését fejezte ki az első hadtestnek, mindkét kivívott győzelemért. A negyedik landwehr hadosztály a mai győzelemben dicsteljes részt vett.

Vendresse, aug. 31. A tegnapi Mac Mahon felett nyert csata eredményeit a csatatér nagy kiterjedése miatt csak nagyjából lehet meg tudni. Eddig constatálva van, hogy mintegy 20 ágyú, 11 golyószóró és körülbelül 7000 fogoly esett a poroszok kezébe.

Berlin, szept. 2. Mac Mahon helyzete Sedanban válságos. Három csatát, sok ezer foglyot és huzást szenvedett. — Steinmetz és a szász koronaherceg keletről, a porosz koronaherceg délről sorozták, hogy Páristól elzárják.

Páris, szept. 2. Mac Mahon augusztus har-

lehet! A tündnadél és a chassapót tartá itt aratását.

A szél erősen fújt a magaslat felett; s a rongyokat és ruhadarabokat, melyeket a csatatér hyénái a tornisterekkel már kiragadtak, a mezőn át kergeti, a kis papirokat, a halottak leveleit, melyeket mint szent emlékeket magukkal vittek, a szél levegőbe kapja fel s játsszik az elhullott ruháival. Egy galambcsereg repül át a csatamezőn, a béke hírnökei a gyűlölet s színhelye fölött; fehér báránnyal szimulnak az égnek kelet felé, mintha azok elhagyták volna, kiket most készülnek eltemetni, az elhullottak utolsó üdvözlését vinnék meg.

Kim domb, egyszerű kereszt jelöli meg itt ott a tiszt sírját, kit övéi az utolsó tisztességben részesítettek; már hervadt ág függ le a keresztből a még friss hantokon, — melyek mellett senki sem áll, melyeket virággal később senki sem hinthet be.

A Metzről Verdunba vezető úton a harc iszonyúan dühöngött. Itt minden kék, piros és sárga; közben fekszenek a vadászok zöld zubbonyai, s itt ott egy feldöntött intendáns vagy egészségügyi csapatbeli kocsit, melyet a tábori csendőrök ép most motóznak át. Senki sem törődik a francia tábornok vagy ezredes holttestével, mely a többi holttestek között fekszik. Csak egyes katonák, kik keresgélve bejáratják a csatatér, állnak meg ezekben néhány pillanatra, s aztán egykedvűn tovább mennek. Hisz egy emberélet oly csekély annyi ezer között!

Még borzasztóbb a látvány a csatatéri falvak-

mincegyedikén győzött. Bazaine csütörtökön (sep. 1-én) szétverte a porosz lovasságot. — Metzet bombázták.

Berlin, szept. 2. Elsején új győzelmes csata Sedannál; Mac Mahon besorozta Sedanba.

Berlin, szept. 1. Hivatalosan jelentik Varennesből, a mai kelettel, d. e. 9 órakor: Mac Mahon kísérlete: Metzet az ostrom alól felezabadítani, a közelebbi napok hadműveletei és az aug. 30-iki csata által megbiúsítottak. Ezen csatában a francziáktól 20 ágyúnál több vétetett el. Az ellenség vesztesége rendkívül nagy; a miénk azonban aránylag csekély. A porosz utlánuok és huszárok reggel — az ellenséges gyalogság által megszállott két falut vettek be, Sedan közelében.

Brüsszel, szept. 1. Az „Echo du parlement” jelenti Bonillonból aug. 31-ről: A poroszok Sedan felé vonulnak, hogy a várat körülzárják. Az első francia hadtest, Carignanból jöve — ma Sedanba várattik. Mouzon és Bazelle részben felgyújtattak.

Strassburgból írják: hogy az ottani őrség erőlyesen védi magát, és azon számos üteg dacára, mely éjjel-nappal lövi a várat, eredmény nincs abban a tekintetben, hogy az ottani csapatok bátorságát elvegyék; Pfalzban és a többi kis erősegek is vitetül tartják magokat. A németek vesztesége a megszállásánál eddig 8000 emberre megy.

Pfalzburg védelméről kell még néhány adatot után pótolni. Pfalzburgban a templom s 51 ház a porosz taracsok által fölgynjtvá, leégett. Az ellenség az első támadásánál 500, a másodiknál 1000 embert veszített. A város elvan látva élelemmel s az e tekintetben tett ajánlatot visszautasítja. A megadásra negyedszer is fölézölítetvén, a parancsnok azt felel, hogy parlamentairet nem fogad el, ha a poroszok a falakat megmásszák, inkább a levegőbe röpti őket, mint sem a várat földnél.

A mi Metzet illeti, porosz részről, úgy látszik, ezen nagysejrt vár ostromlását tervezik. Tudósítások érkeztek óriási ostromlási anyagszerek előkészítéséről, miknek már a legközelebbi napokban kell a határon átállítatniuk. Hogy vajjon ezen vállalatnak van-e kilátása sikerre, azt még eddig nem lehet eldönteni. Azonban ép ezen nem látszik a mellett bizonyítani, hogy a várban hiányzanának az élelmi- és hadiszerek; másfelől az ezen ostromkészkültek sok milliónyi költségek megkimléásával egyszerű zárlat által ugyanazon célhoz juthatnának el. Ebből azt is lehet következtetni, hogy a Berlinben s a főhadiszálláson levő poroszok a háboru végét nem tartják oly közel állónak, mint ezt a bécsi poroszok teszik.

A „France” írja: A poroszok a megszállt vidéken minden fegyverfogható embert besoroznak, illetőleg arra kényszerítenek, hogy velük menjenek, mit ha tenni vonakodnak, elküldik a balti tenger melletti távol tartományokba, egy netaláni lengyel felkelés leigázására. Ez mindenesetre vérlázító dolog, de mondunk ennél többet. Tudva van, hogy Strassburgnál a poroszok egyik sáncot másik után hanyatják fel, hogy így mind közelebb jöjjenek a városhoz. Magától értetődik, hogy a vár helyőrsége folytonos lövöldözések és kirohanások által igyekezik ezt megakadályozni. A poroszok már most azon pokoli gondolatra vetemedtek, hogy elszázi parasztoikat hajtsanak össze a sáncok felhagyására s ezeket fegyveres erővel kényszerítik az életveszélyes járó munka teljesítésére. Ezen szegény embereknek igazán mondhatni két tűz között kell dolgozni, mert elől a vár helyőrségének golyói fenyegetik őket, mögöttük pedig porosz ezredek vannak felállítva mindenkit lelőni készen, ki a munkát abban nemné hagyni vagy a megfutamodást kísérleti meg.

ban: Tronville, Vionville- és Rezonvilleben. Itt a porosz és francia orvosok még teljes munkában voltak. Kocsik és nyugágyak fedték az utat; vértócsák jelölték a helyeket, a hol a sebesülteket bekötötték; sápadt arcok tekintettek le a nyílt kocsikból, s holtakat vittek egyre másra az utcákra. Majd minden házról a genfi conventio vörse keresztje lobogott, melyet legalább most tisztelnek, míg csak tegnap a francziák a csatatér a ma helyére is tártak, a hol a sebesülteket bekötötték. S a vörse kereszt mindenütt ott lobog a házak felett, oda van ragasztva az ajtókra, maguk a lakók is ezt viselik karjaikon. A sebesültekekkel felt kocsik éjjel-nappal átvonulnak az utcákon, s a me-lancholikus meneteknek nincs sem hősze, se vége. A németek győznek, de a németek véreznek is!

Mikor szólnak meg a háboru, e gyalázatos szűkséget, melyet minden nép utál, de azért minden nép visel; minden államférfiu kárhoztat, de mégis egyik sem kerül el? Nem a morál, melyet az iskolában a katedra s a templomban a szószékéről prédikálnak, fogja a háboru lebetleníteni, hanem a háboru önmaga teszi magát azzá. A háboru szörnyű lett, melynek éhségét többé nem fogják csillapíthatni.

Fegyvereink már most is oly tökéletesek, hogy alig hagyhatnak fenn kívánni valót, s bizonyos, hogy e háboru után is tökéletesítettetni fognak. Granátjaink, mitrailleurseink, gyuttyapuskáink már most is annyi vért igényelnek, hogy a legnagyobb nemzeteknek is lehetetlen leendő négy hétnél tovább háboru viselni a nélkül, hogy egymást tel-

TÁRCZA.

A vionvillei és gravelottei csaták.

— Wachenhusen J. rajza. —

Rezonville, aug. 19.

Oly csatatér ez, minőt a lipcei síkság nem mutathat fel. Roppant terjedelmű, hullámszerű dombplateau, mely a völgyben fekvő Gorze városától emelkedik, s a Gravelotte melletti utig terjed el. Itt, az istentől ez oly annyira megáldott földön ért véget a tegnapi csata.

E sik magaslatokat tegnap minden irányban bejáratam. Gorzetől Tronvilleig, Tronvilletől Vionville és Rezonvilleig, Rezonvilletől Gravelotteig, hogy ép akkor érkeztem oda, midőn egy új csata kezdődött.

Mily csata, mily mesésárlás volt ez! A hová a német hadak előnyomultak, a pusztítás és pusztulás legiszonyabb nyomait hagyták hátra. A mezőket holttestek borították; messze felcsilllogtak a francziák vörös nadrágjai; a búszke császári gárda fehér mellvédjei; a francia vértések sisakjai. A forgószél mint a pelyhet szórja szerteszélylyel a császári intendatúra kocsijaiból a leveleket. A fegyverek felélenylenek a napban, míg azok keze, kik e fegyvereket forgatták, hidegen, némán össze-kulcsolódott. Ott fekszenek merev, megtört szemmel, a homlokon, a mellon, megüledett a sebből ömlő vér, s a nyitva maradt néma ajkon mintha

borzasztó vád szólna a sors intézője ellen, ki itt az emberi kézből szórt villámokkal őket agyon-sújtatá.

S az ismét hosszú rémületes séta volt, midőn a Gorzetől fölfelé vezető úton felhaladva, mindjárt fenn a harcok első romjaira akadtam. Itt léptenkint foglaltak el minden talpalatnyi földet, s a holttestek egész magaslatokban csoportosodtak. Összetört tetem, lóhulla, ketté darabolt fegyver, tornister, sátorfák, a fantoszinok kék kendője, a chassapót s az öldöklő nagy haditűs: mind egymás mellett hevert a földön. A holtak szeme, melyet nem zárt le szerető kéz, rémületesen meredezett ki a pusztá chaosból, s itt ott a halál oly csoportokat alakít, mintha viaszab gyűjteményben lennének. Oly kép volt, a melynek iszonyatossága föllümlni még Magentát, Solferinót és Sadowát is, mert akkor a hadakozók még nem bírtak oly rémes fegyverrel, mint a minővel most marcangolják egymást.

Mint a piros pipacs s a kék buzavirág — úgy fényltek az elesett ellenségek tarka színei a letarolt mezőkön, fel fel a magaslatokig és mélyen le a völgyekbe; mint rémséges szegély lepik el az utakat, itt csoportokban, ott egyenkint, a mint a nagy arató leteríté.

„Itt legalább látni lehet, hogy mit tettek!” — mondá kísérom, egy könnyedén sebesült tiszt, ki még nem kúzdható le haragját a tegnapi hadállás felett, mely őket az ellenséggel szemben, mindennütt oldalútelésbe hozta, és minden ostromot lehetlenné tőn. „Itt legalább látni lehet, hogy mit tettek!” — Igen, s fegyver nyomait itt látni

Zselyk, aug. 15. 1870.

(Folytatása és vége.)

A templomvisitáció után a legnagyobb dicsérettel párosult meglepedését fejezte ki a többzűr említett püspök úr, részint a szép rend, részint a rövid idő alatt életbeléptetett több jótékony intézetek felett, megígérvén egyúttal minden egyházi ügyekben magas pártfogását és segítségét. Igéret tön továbbá, miszerint a legény-társulat számára és kiozálás végett az egyházközségben az általa irt s magyar nyelvre is lefordított „erdélyi hitjavitási történet” Szobonba érkezte után 10 kúrtben meg fogja küldeni.

Lásunk már azt is, mennyire érdemelte meg ez egyházközség a főpap dicséretét és meglepedését? Erről szóljanak a tények.

Ugyanis az őseiről reá maradt templom rossz anyagból készült és gyöngye alakra fektetett természeténél fogva az 1866-dik évben összeomlással fenyegetvén, egy újak építése életkérdéssé vált. Azért önmagától inditatta — akkori papja agg kora miatt magával is tehetetlen lévén — a régi templomot alig 65 évi fennállása után lerontotta s még azon év ápril havában egy újnak alapját letette. És ez egyházközség közóhajtásának tárgya, a díszes templom, megaranyozott gombjával és bádoggal fődött tornyával az idén egészen elkészült.

A kezdés nehéz volt, mert az egyház pénztára csak 1200 o. ért. frttal rendelkezett, de minden nehézségei legyőzött a lelkes akarat. A 140 házaszámból álló derék zselyki magyar család minden igyekezettel, sőt mondhatni erőfeszítéssel oda törekedett, hogy vallásos buzgalmát s Isten háza iránti szeretetét, mind az Isten, mind az egész világ előtt bemutathassa.

Az építéshez megkívántató anyagok megszerzésén és a napazámon kívül két éven át búzából, rozsából, zabából és tőrükbúzából dézmát adott, de ez nem lévén elég az építési költségek fedezésére, adósságot is csinált. Az adósság törlesztésére magát a múlt évben 700 o. ért. frtig megadózta, az idén pedig a búza terméséből a dézmát újból megadta és mind addig, míg az adósságtól megmenekszik, a következő években minden gazda a búza-terméséből leendő két kalongyának megadását jegyzőkönyvileg meghatározta.

Az 1868 dik évben a második tanítói fizetése a jelen kor igényeinek nem felelő meg, azt 100 o. ért. frttal megjavította.

Ugyanazon évben szűk legelője lévén, marhájának legeltetésére egy 4500 o. ért. frtos bavaat vett adósságra, melynek lefizetését járthyénésztés által akarja kieszakóztatni, mely végett már a juhok meg is vásároltattak.

Az 1869 dik évben egy 351 nagy vékából álló, búzát és tőrükbúzát tartalmazó magtárt alakított, melynek célja az, hogy kamatjából az egyház szükségéi fedeztessenek, a helybeli néptanítók díjaztatásának s végre szűk termés idejében belőle az alapítók segédelmét nyerjenek.

A jövő tavaszra minden gazda egy-egy bárányt ígért az egyház számára, meg pedig oly célal, hogy azok juhokká neveltsenek, akkor elárussításának s az árok egy új oltár építésére fordíttassék.

E mellett még egyesek is szettek legazentebb örökségük, templomjuk számára áldozataikat meghozni. Így ajándékozott ez évben a templom befőlszerelésére, üvegy Rozsós Györgyné egy csinos keresztelő kádat, üvegy Borsos József, Kerekes Mihály és neje születtett Kiss Ráki egy egy nagy értékű templomi csillárt és Kerekes Józsefné a szőszekre egy díszes szőrsznyeget. És ezek mind oly gyönyörű ajándékok, melyek bár melyik templomnak méltó díszére válnának. Az idén lesz iskolai könyvtára is, melynek alapjául 1868 ban lett le-

jesen megsemmisíttek. Mi fog történni, ha a fegyvereket még nagyobb tökélyre emelik, s a háboru legalább is egy harmaddal még több áldozatot igényel?

Katonáink (a német katonák) bátorsága minden dicsegetésen felülmelkedett. Láttuk, hogy az ellenség legerősebb, majdnem megközelíthetetlen hadállásait a halál hideg megvetésével foglalják el. Napról-napra azonban mindinkább azon meggyőződés szilárdul meg bennünk, hogy minden ütőszet bizonyos halál, s a győzelmet csak a halál árán küzdhetni ki.

Már a szettek is, ha találkoznak, így üdvözlik egymást: „Éltem vagy még?” s a szettek fele, több mint fele, minden csatában a küzdőterén marad. A közlegényiség is a tüzelést már csak borás-ésőnek nevezi, melyet arczába szórnak s különösen ezerecsés véletlen, ha valaki ebből élve kiszabadul.

A gyalogság ostroma sorakozik, s míg ezt teszi, a golyó- és mitrailleur-zápor éri, mely különösen így területnél, a legtöbbnyire a főt és kezét éri. A lovasság atakque al támadja az ellent, s a golyók oly sürűn fogadják, hogy egér sem szabadulhatna ki abból, annál kevésbé ló és lovas. Az ellenséges ütegek oly távol állanak egymástól s oly távolról lövik egymást, hogy az embereket alig lehet megkülönböztetni. Megőrtént, hogy a francziák saját csapataikra löttek hátulról, míg azokat elől a német ágyúk gyilkos tüze fogadta. S ha ily csatákból az ezredek mint zászlóaljak, a zászlóaljok mint szakaszok maradnak fenn, meddig

készszé megválasztásom és beigtatásom emlékére 30 o. é. frtot tettem le.

Ime, kedves olvasó, e népet egy szív és egy lélek lelkesítvén, nem lankada meg a törekedésben, nem fárad meg az áldozatban. Ime, e nép az Istenért, a drága véren szerzett szent vallásért, az egyházért és a jövőre üdvösen kiható jótékony közintézetekért mindent megtenni kész vala. Ime, e nép sokat — sokat áldozott. Áldozott vagyont, áldozott időt, áldozott mindent. E nép, Isten segédelmével, valóban magyar becsülettel megtette kötelességét.

Visszatérek ismét a vidékünkön mulató főt. püspök úrra. Zselykről eltávozásán után tovább folytatta hivatalos körútját, s annak bevégezte után e hó 10 kén egy káptalani, 12 kén egy consistoriumi gyűlésben az egyes egyházközségekbeni tapasztalatait és észrevételeit az illetőkkel a legilommosabb modorban és a legfinomabb tapintatossággal közölvén, 13 kán vidékünkéről Szász Régenbe, az ottan tartandó év Guszáv Adolf főegyleto útazott. Isten ő vele!

Fóris János,
zselyki ág. hitv. lelkész.

UJDONSÁGOK.

(—) Gróf Péchy Manó kir. biztos ő nagyméltósága a napokban városunkba visszatér.

(—) A honvédelmi miniszteriumhoz többzűr intézetett az a kérdés, hogy a honvédtisztek beadványai bélyegmentesek-e? mire a miniszterium válasza lön: a honvédtisztek is állampolgárok lévén, tartoznak a fennálló törvényekhez alkalmazkodni.

× Kalandos tolvaj. Közlebről egyik borus estén K... i Márton fiatal ember esti 10 órakor egyedül sétálni ment a sétátra. A tő közleében egy magos termelt, karcsu, széles szalmakalapos nő megezőlta, hogy vezetné őtet szállása felé, mert altevészte az utat. A fiatal ember ajánlkozott reá. Csakhamar fájdalmasan nyögni kezd a hölgy, s kéri lovagját, engedné át karát, mert nagyon beteg, lábai nem bírják. A fiatal kapott az alkalman, csintalan gondolatok keltek agyában, közel hajolt az amazonhoz, hogy arczát is láthassa. Fűrészese közben hirtelen kirántja karát a nő s gyors léptekkel futásnak ered. A fiatal ember bámulva néz a szaladó beteg után, s midőn látja hogy annak szalmakalapja lehullt báránybőr kucsmá tünik ki alóla a holdvilágnál, habatára fakad. Azonban a tréfa még sem volt egészen ártatlan, mert 5 forinttal terhelt tárczája is eltűnt. A tolvaj kétségkívül férfi volt.

(—) Ulrich József e hó 8-kán tüzijátékot fog rendezni a sétáteri tavan a jótékony nőegylet javára.

(—) A 4-dik és 5-dik tüzérezredből a tartalékosak a honvédtüzérséghez tétettek, 12 üteg szerveztetik. A f. hóban tartandó manœvreknél Hollan vezénylendi a pesti dandárt.

× Két rablási esetet említettünk lapunk múlt számban: egyik, melyet Verecen, másik, melyet Helenkán követtek el. A mint értesültünk, a városi büntényítő törvényszék vizagálóbírói és közügyész mindkét vizaglatban remekeltek. A minden nyom nélkül ellillant rablóknak nyomába akadnak, kilátás van, hogy a tettesek mind horogra kerülnek. Egyik befogott személy öngyilkosság által kisérlé meg a büntetés alól menekülni, azonban megakadályoztatott.

— Kolozsvárt, 1870. szept. 2. T. szerkesztő úr! A „Kolozsvári Közlöny” 103-dik száma „Ujdonságok” rovata egy tudósítást hoz a kolozsvári egyesbírósnágnál múlt kedden lefolyt azon végtárgyalásról, melynek tárgyat Kolozs megye törvényszéke által kolozsvári ügyvéd Fischer Lajos ellen

tarthat el ily háboru, míg az egész nemzetet megtizedelte?

Mint Saarbrückennél és Metznél, úgy tegnap is láttam a német hadakat, midőn Malmaison ostromlák. Ujra meg ujra felrohantak, míg a legtöbb golyózápor bullott az ostromlók fejére. E zápor sokszor akaratuk ellenére is szétezőrja őket, s megbíusítja a legjobb hadvezér erőlködését. S ha biztosasság mindennek dacára türelen: mily látvány az, midőn a harc után összeegyűlnek, midőn az ezredekre alig ismerni reá, s a legjobbak elhullva fekszenek szerteszéjjel!

A háboru lehetetlen lesz; sőt már most is az, de a megkezdett végig kell folytatni. A német hadak egyre-másra megrohanják és leverik az ellent; de néztek meg e csapatokat, hogy a győzelemből miként kelnek ki, s aztán mondjátok meg, hogy mily nemzet, bármily kimeríthetlen legyen is az, kezdetben még meg a háborut a nélkül, hogy magát megtizedelje?

A chassépot, mely a távolból való célzásban föltűnül a zúdnadelt, valódi ördögös fegyver. Tegnap például néhány ostromló szakasz alig látott francziát, s már is el volt árasztva a golyózápor által. A szabad téren meg megjárja az ilyesmi, ott mindkét fegyver egyaránt arat; de mikor a német csapatoknak magaslatokat kell elfoglalniok, képzeltet veszteségüket. A mitrailleurse remítön puztít. S képzeljük el, hogy a következő háboruban majd mindkét ellenfél felállítja e borzalmas sipládait: háboru lesz-e az majd, vagy gyalázatos mé-szárlás?

indított becsületsértési kereset képezte. Az igazság érdekében kérjük a tks szerkesztő urat ezen sorok felvételére, melyek a végtárgyalás rendén tisztázott tény körülményeket constatálnak. Elhatározván a megyei törvényszék a kérdésben forgó vételár mikénti utalványozását, a pénz kiadása előtt a megyei közügyészség alperes Kaluger Stéfán feladására bünvádi jelentést tett, — ügyvéd Fischer Lajos úr védenoze ellen csalásért. A nyomozat folyamata tétetett és a vizagálóbíró a megyetörvényszék polgári osztályát a perbeli levelek áttétele és a vételár beontartása iránt kereste meg. Ezen megkeresés teljesítéséről határozta el a megyei törvényszék a vételár kiadását a bünvádi nyomozat lejártáig függőben tartani. Itt tehát a polgári törvényszék, mint megkeresett bíróság járt el; ezen eljárás ellen intézetett a semmiségi panasz, melyet a m. kir. kuria, mint semmitőszék, az első bírói eljárás helyeslését kiemelő okokból elvetett. Fischer Lajos ügyvéd úr, semmiségi panaszában az illem és jobb érzést sértő ezen kifejezéseket szőta a megyei törvényszék ellen: — „elkélte magát (t. i. a törvényszék), hogy M. J. törvényes igazát és jogát megíusítsa, a korábbi végzést kijátssa, hogy a bíróság végzése szembeütköző bírói önkény és károsítási szándok kifolyása” — s több ehhez hasonlókat. Ennyi a tényállás kiegészítésére. A bíróság a gyanúsított ügyvédet föl nem mentette, mert jöllehet a panaszt, mint a priori elkésztet, elévültnek monotta ki, — a mi szakértők előtt nem egyértelmű a fölmentéssel. Végül nem hagyható figyelmen kívül a tudósítás azon passusa, hogy a közönség az ítélet felett megnyugodva távozott, mert a jelen voltak közt lévő néhány szakértő egyen oda nyilatkozott, hogy a fennebbi pöríasion gyanúsító kitételekben a becsületsértés el lett követve a megyei törvényszéke ellen; és a jelenvolt ügyvéd társai is, a kérdésben forgó semmiségi panasz írásmódorát ügyvéd F. L. úrnak szemébe roszalták. Ezzel tartozunk az igazságnak. Többen a tárgyaláson jelen voltak közül.

△ Kolozsvár városa területén az éjjeli csend és rend fenntartására mai napság két rendőrszolgálgyel. Ezt csak azért említjük meg, hogy a kik a gyakori éjjeli tolvajások és rablásokért közvetlenül a rendőrséget hibáztatják, némileg tájékozhas-sák magukat. Bizony jó volna, ha a képviselőtestület a rendőrség szolgaszemélyzetét megszaportaná, mert a tolvajok és zsiványok hamar kikapnak a főváenyéségen, — s mint a példák szomorun bizonyítják — a személy- és vagyonbiztonságot igen rosz láb: helyezik.

— Varjassy Béla, az első francia szabad vadász zászlóaljnak főhadnagyja, egy aug. 21-kén Párisból irt magánlevélben elragadtatással beszél az ott uralgó harcizás lelkesütségről; felemliti többi közt, hogy a testület, melyben ő szolgál, (franc tirreur) van hivatra, mindenütt támadásával a csatát kezdeményezni, ők a sereg ecclaireurjei, s ünnepelesen megecskíttek, hogy élve egyikük sem kerül fogságba, inkább meghalnak, hivatra vannak nagy dolgokat végbeinni, feladatuk óriási, s számtalan veszélynek lesznek kitéve. Mi különösen őt magát illeti, el van szárvá, mindent elkövetni, hogy a magyar névnek s családjának becsületére váljék s a becsületrend keresztjét a harcmezőn kiérdemelje. Aug. 22 kén Chalonsba voltak indulandók Mac-Mahon seregéhez; az elutazás előtt való este ezredestük, a híres Montead a „grand hotel”-ben bankettet adott a francitirreurők tisztjei számára, s ez alkalommal nevezett ezredes Magyarországra és ő reá közösznt poharát, később a Caffé Rich és a Boulevard des Capucines téren nagy manifestatio volt a nép részéről Lengyel- és Magyarorszáért. Felemliti végre, hogy ő is poharat emelt Franciaorszáért.

— Pályázat. A nagy-szebeni kir. államfő-gymnasiumnál egy rendes tanári állomás, melylyel a főgymnasiumra a természetrajz s az algyimnasiumra a mennyiségtanak előadására való kötelezettség 945 frtnyi évi fizetés, évi 100 frtnyi lakbér, 1050 frtnyi magasabb fizetésre előléptetési jog és minden öt szolgálati év után 100—100 frtnyi járnélkhoz való igény van egybekapcsolva, tresedésbe jövén, erre ezennel pályázat hirdettetik. Pályázni akarók felhívattak, hogy a m. kir. vallás- és közoktatási miniszteriumhoz címzett folyamodványaik, melyhez koresztlevelük, a végzett tanulmányaikról, a fenn említett tanezakok egyikéből letett tanári vizaglatnak sikeres kiállításáról, s netalán eddigi alkalmazásukról szóló bizonyítványok és szabályozott minősítvényi táblázat melléklendők és az is kimutatandó, hogy a magyar-, német és esetleg a román nyelvekben jártasok, ha már alkalmazásban lennének, illető előjárásúknak utján, különben pedig közvetlenül az erdélyi tankertületi főigazgatósághoz Kolozsvárt f. évi szeptember 11-ig küldjék be.

— A bethleni takarékpénztár 1870. augusztus havi üzletforgalma. Bevétel: 1. Részvény alapítke 8,000 frt. 2. Előlegesen elhelyezett pénzek kamata 74 frt 84 kr. 3. Betétek 38 könyvecskére 1,188 frt 71 kr. 4. Befizetett kamat 120 frt 61 kr. 5. Illeték 48 frt 22 kr. 6. Részvény átiratási díjak 25 frt. 7. Betéti könyvdíjak 7 frt 60 kr. 8. Államilleték 10 kr. 9. Részvény-beiratási díj 200 frt. 10. Különbféle bevételek 38 forint 25 kr. Összesen: 9,703 frt 33 kr. Kiadás: 1. Alapítási

költségek 1,877 frt 39 kr. 2. Főlszerelési költségek 320 frt 64 kr. 3. Visszaüzetett betét 4 forint. 4. Leszámlított váltók 7,530 frt. 5. Előlegek 70 frt. 6. Tisztí fizetések 58 frt 50 kr. 7. Különbféle kiadások 10 frt. Összesen: 9,370 frt 53 kr. Pénztári maradvány aug. 31 kén 332 frt 80 kr. Összesen: 9,703 frt 33 kr. — Bethlen, aug. 31-kén, 1870. B. Bánffy Dezső, igazgató. Püspöki Antal, pénztárnok. Bernády Dániel, titár. Csűrös József, könyvvezető.

— 4509/1870. Alsófejmegye közönsége, főispán mlgos Pogány György úr tegnapi, 1329. elo. szám alatt kelt felhívása folytán, rendes érnegyedes közgyűlést Nagy-Enyeden, a megye székházának nagy termében, ez évi szept. hó 14 kén d. e. 9 órakor fogja megkezdeni. Targyai lesznek: a jövő évi költségvetés megállapítása, törvények és felsőbb rendeletek kihirdetése, illetőleg tárgyalása, a megye és egyesek ügyeinek elintézése, végre az ürességen lévő orvosi állomások feletti rendelkezés. Midőn a megye tisztelt bizottmányi tagjai a gyűlésre ezennel meghívattak, értesítettnek, hogy a közgyűlés elé tartozó ügyek tárgyalásának előkészítésével megbízott állandó bizottság, a gyűlést megelőző két napon, délutáni 3 órakor, a megyei tisztség tanácsstermében tartandja értekezleteit, melyeken a bizottmányi tagok jelen lehetnek. Alsó-Fejmegye tisztségétől. Nagy-Enyeden, szept. 1. 1870.

(—) F. év szeptember hó 1-jén a kassai, abosi és eporjesi vasú.üzlet távirdai állomások korlátolt napi szolgálattal nyitattak meg.

(—) Nagy-Bittsén Trencsénmegyében f. év aug. 3-kán korlátolt napi szolgálattal távirdaállomás nyitattott meg.

(—) Két vénasszonyt meg akartak égetni Mármarosban, hozorkány gyanánt, mintha ők hozták volna a marhavészt arra a helységre. A máglya már lángolt, szerencse, hogy a szolgabíró éppen akkor érkezett arra a helyre s az istentelen tett koresztülvitelt megakadályozta.

— „Haza” magyar életbiztosítobank 1870. augusztus havi működésének eredménye: Be-nyújtott 507 darab bevállás 530,350 frt tökére; függőben maradt a múlt hónapból 525,709 frt, ebből kiállított 490 darab 434,770 frt tökére, függőben maradt 549,869 frt, elutasított 17,420 frt. A bank működésének kezdete óta, t. i. 1867. szept. 1-től 1.056,059 frt, 1870. aug. hó végéig az összes benyújtott bevállások összege 31,393,680 frt, a kiállított kötvények összege 26,893,645 frt; melyből a törlések, halálesetek s visszaváltások levonása után 17,013,435 forint biztosított összeg van érvényben.

KÜLFÖLD.

Türr tábornok egyik angol barátjához ismét levelet intéz, melyben közleményeket tesz egy beszélgetéséről Napoleon császárral ez év július 22-kén. A háborut akkor üzenete meg a császár, s Türr megjegyzi, hogy a hadüzenet Európát rendkívül meglepte. A császár így válaszola: „A legkevésbébb sem gondoltam reá, hogy a jelen pillanatban háborut viseljek, de mivel alkalom kínálkozott, elfogadtam azt. Jobb azt most viselni, mint később, mert Poroszország folytonosan Párisban, Florenczban és Bécsben mindent aláaknáz, s desorganisatiójának műve nagy léptekkel halad előre. A kard hegye nem egyedül én ellenem van irányozva, s ha azt a többi európai hatalmak észre nem veszik, annál rosszabb reájok nézve. Én európai veszélyt látok, és nem késedelmeskedem. Ha Franciaország segély nélkül maradna, úgy nem először fog történni, hogy Franciaország Európa megmentéséért harcol.”

Berlin, sept. 1. Mint a „Norddeutsche Ztg.” értesül, Angolország közvéleménye azon gondollattal kezd megbarátkozni, hogy Poroszország az egy milliárdnyi hadikárpótlás mellett legalább is a Vogesek határait követelhetli, de Poroszország ugy véli, hogy a Mosel-vonalat birnia kell, és ha Isten segíti, birni is fogja.

Baselből írják: A német sebesültek hiányos ápolása, mit valamennyi német lap megemlít s mit a francia sürgőnyők különösen kiemelnek, a legazomorubb valóság, s azt nem lehet szépitni. Német sebesültek három napig is fekszenek a csatamezőn minden segély nélkül, s egy svájci segédorvos, ki nem rég tért onnan vissza, a legszörnyűbb rajzát adja az ottani általános szükségnek és általános nyomornak. Nemcsak orvosok, sebszűk és orvossegédek vannak szűken, de élelmi szerek sincsenek, mert a fenyegetett tájak lakosai mindeneitől elmenekülnek, s a poroszok által már megezállott vidékek teljesen ki vannak élve. A poroszok requirálási rendszere, melyet Austriában 1866 ban már oly fényesen tüzték, a mostani háboruban a lehető legnagyobb terjedtségre jutott; a francia lapok egész basabokat tütenek meg e requisitiók elősorolásával, és Nancy például teljesen ki van ürítve.

Természetesen a megezállott vidékekről minden fegyverfogható férfi francia zászlók alá siet. 25 dikén nagyszámú önkéntes lövészek érkeztek Mülhausenbe, hogy Belfortba menjenek, hol fegyvert kapnak. E lövészek jó szolgálatot fognak tenni nemcsak az ellenség ellen, hanem a föld

népének a portyázó rabló-járatóktól való födözésére is. A felső-rajnai területre még nem vonultak be német csapatok, jóllehet a batáron már 50,000 főnyi njonan érkezett honvédség van összegyűltve.

Páris, sept. 1. A kamara tegnap ülésében Keller hírt ad Strassburg lakosságának hazusi a magatartásáról az osztrakkal szemben és ismételtén sürgött egy bizottságot a felső rajnai vidéki nép felleggyűlésére végeit kiállításáért; a nép mind egy lábát állana. Keller a poroszok magatartásának megítélését Strassburg irányában Európa jellelre bízza. A kamara tagjai mintegy szóra felkelnek ülőhelyeikből Strassburg tiszteleire, s ki jelentik, hogy a város öröské francia város leendő. — Palikao hadügyminiszter szintén osztja a dicsőretet, melylyel Strassburg lakosága elhalmoztatott és kiemeli, hogy a parancsnok, valamint az őreg magatartása is dicsőretet érdemel. Palikao visszatartatja Keller indítványát és a kamarától bizalmat kíván. A miniszter jelenti, hogy egy francia szabad csapat badeni területre nyomult. Eddigél 200,000 porosz lett barczképtelen és a poroszok hadiköltségei naponta 10 és fél millió frankra rugnak. — A kamara Keller indítványát az estéli ülésben fogja tárgyalni.

Az „Echo d'Arion” szerint mindazon francziák, kik egy vagy más okból kénytelenek a batáron átkelni, s a belgiumi vagy luxemburgi területre lépni át, a lakosság a batárok által igen

nagy szívesességgel fogadtatnak. Ama figyelő hadtestnek, melyet Belgium területének Poroszország által történt legújabb megszállásait követően fölléltai kénytelen volt, főhadiszállása Namurban van.

A mint a párisi lapok jelentik, a főváros bus, liest a más élelmi szerekkel bőven el van látva. Az élelmi művekkel belüli, nevezetesen a bozlognei erdőben 30 ezer ökör s 100 ezer üllő van. A kereskedelmi miniszter terve szerint Páris legalább is két hónapra lenne buszal ellátandó.

A „Figaro” ezt írja: „Azon bir terjedt el, hogy a császárné és Trochu tábornok közti hidegség létezik. Sőt még azt is hírelték, hogy a párisi kormányzó híres kiáltványa után a császárné ez utóbbinak lemondását kívánta volna. Ez állítást eléggé megozsolja azon tény, hogy a császárné előtt amaz okirat, közléstétele előtt, teljesen ismeretlen volt.”

Legújabb táviratok.

A „K. Közlöny” eredeti távürgöneyei.

Feladatott Pesten sept. 4-kén 7 ó. — p. regg.
Érkezett Kolozsvárra 4-kén 4 ó. — p. délután.
A francia sereg nincs elfogva csak a császár. Berlinben rendkívüli ünnepségek tartatnak.

alatt is, hülyeszt, búskomorságot, sorva ási, csúzi, köszvényit, sárgaságot gyógyít. — 72,000 elismerés gyógyításokról, melyek minden gyógyszerrel daczoltak, áll rendelkezésre, melyekből kívánatra kivonatol ingyen szolgáltatnak. Taplálóbb a húsnál, s úgy felnőttek mint gyermekeknek 50-szer megtakarítja a gyógyszerek árát.

Ujvár, Magyarországon.
Több év óta nem volt teljes egészségem, emésztésem mindig zavart vala, gyomorhajokkal s

Feladatott Pesten sept. 4-kén 11 ó. — p. estve.

Érkezett 5-kén 8 ó. 40 p. regg.

A sedani capitulatio valósul. Három-százezer német vette körül a francziákat. A porosz jelentések nyolczvanezer, a francziák negyvenezer foglyot említenek. A francia kormány proclamatioja tudatja e szerencsétlenséget a nemzettel. Ez azonban nem törte meg bátorságunkat; erélyes védelemre szólítja a francia nemzetet. A porosz koronaherceg egész seregével Páris ellen nyomul, Páris ébren és készen várja.

A brüsszeli „Nord” (Goreskov berezeg nemzetközi közlönye) felhívja olvasói figyelmét a szentpétervári közleményekre, a melyek tartalmát abban foglalhatni ószko: „hogy Orosz- és Franciaország természetesen feladata: Németország sakkban tartása Oroszország tehát meg nem engedheti Franciaország területi megozsolását, s ma csak Francia- és Oroszország szövetsége tarthatja fenn az európai súlyegyet.”

Bécsi távirati jelentés szerint minden órán várható, hogy Oroszország indítványozni fogja a congressust.

Feladatott Pesten sept. 5-kén 9 ó. — p. regg.

Érkezett sept. 5-kén 2 ó. 45 p. délután.

Nápoleon Wilhelmshöhe Kassel mellé

nyakassággal kellett küzdenem. E bajoktól megszabadított a Revalesciere tizenégnapi használata s most hivatásomat akadály nélkül folytathatom.

Stern J. L. népiskolai tanító.

1/2 f. ntos bádog szelencékben 1 ftt 50.
1 1/2 ftt 50 kr. 2 1/2 ftt 50 kr. 5 1/2 ftt 10 ftt —
12 1/2 ftt — kr. 24 1/2 ftt — kr.

Revalesciere csokoláde táblákban:

küldetik. Elfogatása után sürgönyt küldött Párisba, Régenasségnek békekötést ajánl. Törvényhozó testhez intézett izenetében kijelenti, kész lemondani, ha a törvényhozás ezt a monarchia érdekében levőnek véli. A koronaörökös fogságába kíséri atyját.

Palikao a kamrában jelenti: a hadsereg egy része Sedanban capitulált; Jules Favre indítványozza: fosztassék meg a császári dinasztia minden alkotmány adta jogtól; alkottassék kormány bizottság s ez bizassék meg az ellenség kiűzésével. Bizottság hagyja meg Trochut Páris főkormányzóját. Az indítvány mély hallgatással fogadtatik. Olaszország felkérte Ausztriát és Oroszországot, védjék meg Franciaország integritását ha kell fegyverrel is.

Távirati tudósítás a bécsi porzéről.

Sept. 5 én: 5% Metaliques 100 ftt 55 40.
5% Neuzeti kölcsön 100 ftt 65 25. Kamat 65.25.
1860. Kölcsön 90 25. Bankrészevény 696. Hitelintézet részvény 200 ftt 248.50. London 10 ftt 100 ftt. 3 1/4 kr 12 550. Érték: 124 —. Cs. királyi arany 5.95. Napoleonor 20 frau. 10. — 5/10.

Földterhentesítési könyvek: Magyar 77.50.
Temesi 75 —. Erdélyi 73 50. Horv.-Slavon 79 —.

Tulajd. és felelős szerkesztő: **Bardor József**

12 eszszere 1 ftt 50 kr. 24 esz. 2 ftt 50 kr. 48 esz. 4 ftt 50 kr. **liest alakban** 12 esz. 1 ftt 50. 24 esz. 2 ftt 50 kr. 48 esz. 4 ftt 50 kr. 120 esz. 10 ftt — kr. 288 esz. 20 ftt — kr. 576 eszszere 36 forint.

Kapható Barry du Barry és társa által B'csben, Goldschmiedsasse 8. Pesten Törökut, Kolozsvárt Kronstädter Józsefnél, Pozsonyban Piztorynál, Debrecenben Borsos Ferencznél; és mindenütt p stai utánvél mellett.

HIVATALOS.

132 1870.

Pályázat.

A rézbányai m. kir. bányahivatalnál két bánya-felőri állomás egyszerre betöltendő lévén, a pályázni kívánók felhivatnak, eziránti bizonyítványokkal felszerelt folyamodványaikat legkésőbb f. évi **september 25 éig** (gyenesen az alólrt bányahivatalhoz Rézbányára küldeni be.

Mindkét bánya felőri állomással 8 ftt-nyi hetibérből, évenként 6 bécsi öl tüzi fából és szabad lakásból álló fizetési illetmény van egybekötve. Ezekon kívül a két bánya-felőri közül azt, kire a Rézbányától 2—3 mérföldnyire eső bányamunkálatok felügyelete fog bízott, évenként még 200 ftt-nyi utazási átalány fogja illetni. A ki nevezendőeknek végre Rézbányára való átköltözködtési költségeik aránylagosan meg fognak téríteni.

Megkívántató képességek: az érzékbányamivelésben és bányaszámvitelben szerzett jártasság, a magyar, oláh- és némileg a németnyelv ismerete, jó olvasható írás és végre 40 éven alóli életkor.

A rézbányai m. kir. bányahivatal, 1870, aug. 29-én.

Ad Nro. 292 1870.
327

Hirdetmény.

A kolozsmonostori r. k. iskolai alapítv. uradalom Gondnoksága részéről köz hírré tettik, hogy az uradalom kolozsmonostori két egymás mellett levő négy — n gy kövű, egyik szőlő, másik egyszerű lisz-elő malma, nyilvános árverés útján **1870 k év sept. 13-án** a kolozsmonostori uradalmi Gondnokság irodájába reggeli 10 órakor a tőbbit ígérőnek 6 egymásután következő évre, az-az 1870 novemb. 1-től 1876 ki octob. utó napjáig haszonbérbe fognak adatni.

Miről az illetők oly hozzáadással értesítetnek, hogy magukat kellő bánatpénzzel ellátni sziveskedjenek, addig is az árverési feltételek az uradalmi Gondnokság irodájában megtekinthetők.

A kolozsmonostori r. k. iskolai alap. uradalom Gondnokságától, Kolozs-Monostoron, sept. 1-jén 1870.

935. Sz. 1870.

Hirdetmény.

A marosujvári m. k. sóbánya hivatal részére az 1871-ik évben szükségelt termények és anyagok beszerzése tekintetéből jelen év **september 16 20-kán délelőtti 9 órakor** fent említett sóbánya hivatal irodájában nyilvános ugy szó mint írásbeli árlejtés fog tartatni; a kellekek következők:

4936 bécsi mérő búza
2251 " " kukuricza
1047 " " ol bűkk, vagy cserefa
152 mázsa fagygyu gyertya
5000 kész sósóhordó 5 mázsa tartalommal
10,000 abroncs
50,000 négy nyüstös zsák 40" hosszú és 17" széles.
A küllevél vagy árlejtés pontjai, a melyben a szállítandó cikkek minősége befoglalattik, a rendes irodai okrakban megtekinhetők.
Az árlejtéshez hozzá szólni kívánóknak 5% bánatpénzzel ellátva kell lenniök, mely bánatpénz az árlejtési jegyzőkönyv felolvasása után azonnal letendő, ugyan: szabályszerűen kiállított 5% bánatpénzzel és 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok is az árlejtés kezdetéig benyújtandók, annál is inkább, hogy később bejövők, vagy utólagos ajánlatok nem fogadtatnak el.
Maros-Ujvárt, 1870, augusztus 26-kán.

A m. kir. sóbánya hivatal.

Sz. 1828 1870.
alisp. 21

Dobokamegye Somorujfalu, Farkasmező és Borzova községeiben Majer Ignác s több birtokos társai folyamodások következtében az ottani korcsma haszonélvezeti jogok arányosítása tárgyában a helyszíneni tárgyalás hatánapjául reggeli 9 órától kezdve **Farkasmezőn september 19 ik, Borzován september 20 dik és Somorujfalun september 21-ik napján** illetvén ki, melylyel kape o atba ez év Szent-Mihály napjától két évi idő tartamra, egy-zersmind azoknak haszonbérösítésük is elprobalandó, a kikáltsái ár 1/100-tól bánatpénz beletételevel, az elkészített és felolvasandó árverési pontok szabályai szerint, melyekről mind az érdeelt s jogosultbirtokos urak, ugy a bérleti kívánók is értesítetnek.

Dobokamegye felső-kertületi alispánja Szamosujvárt, 1870, augusztus 28-án.

INCZE JÓZSEF, alispán.

NEM HIVATALOS.

Első nyilvános magasabb kereskedelmi tanintézet

363 **Bécsben**, Praterstrasse 32. 4—12

A végzett hallgatók az egyéves önkéntesség kedvezményét élvezik a cs. kir. hadseregben a nélkül, hogy az önkéntes-vizsgák letételére köteleztetnénk.

Beiratások september 26-tól kezdve törönnék.

A tanítás október elején kezdődik. Október 2 kán kezdődik egy előkészítő tanfolyam a gyakorlati vasúti és távirat-szolgálatot illetőleg.

Évi jelentések az igazgatóság s minden könyvkereskedés által.

PORGES KÁROLY, igazgató.

Iskola Alapítvány Kolozsvári Központi Könyvtár és Nyomtatásért Szociál-BCU Cluj Napoca

(349) (6—7)
Alólrt egész tisztelettel tudatja a t. tanár és tanító urakkal, miszerint a jövő iskolai évre szükséges **tankönyvek és taneszközök** nálá minden vallás **elemi-, közép- és főtanodák számára** **készletben tartatnak.** Nagyobb megrendelők és ismét-eladók a szokásos **kedvezményben** részesülnek. Saját kiadásaimból pedig az illető tanár urak rendelkezésére, szegényebb sorsu tanulók számára, **ingyen példányokat bocsátok.** Kolozsvárt, 1870, augusztus-hó
STEIN JÁNOS,
erd. muz. egyll. könyvtáros és kiadó.

(342) (2—3)
New-Yorki
Wheler & Wilson és Howe
Mannig társak
amerikai
varrógépek
ügynőksége
Teutsch J. B-nél
Segesvárt
eredeti gyári áron árul, pontos szolgáló biztosítása mellett.

Az 1867-diki párisi világtárlatn 82 versenyző gyár közi **Wheler és Wilson** urak nyerték az **egyetlen arany-érmét.**

Ezen hiteltetés tényleges tanúságot tesz ezen varrógépek még eddig felül nem mult jeleségéről, a minden további dicsőretet feleslegessé tesz.

VIDEKI megrendelések, tekintettel a szállítóra és pakolásra, **költség nélkül** szállítatnak helyre a raktár által

TEUTSCH J. B-nél Segesvárt.

(329) (4—4)

Haszonbéri hirdetmény.

Az előpataki

BORVIZKÚTAK

haszon élvezete, a jövő év Szentgyörgy napjától kezdődőleg hat egy-másután következő évekre, a legtöbbet ígérőnek a f. év

September 18-kán Előpatakon

tartandó árverezés alkalmával haszonbérbe adatik.

Mind azok, kik a haszonbér kivételében szólni akarnak, s a haszonbéri feltételek özves pontjait részletesen is megtekinteni óhajtanak, megtekinthetők **Előpatakán a fürdő birtokosságnál, Brassóban C. Sterio** pénzváltó irodájában, **Sepsi-Szent-Györgyön Bogdan** urak kereskedésében.

Az előpataki fürdői Birtokosság július 24-én tartott gyűléséből.

ULITZ ÁGOSTON,

b. j.

(391) (1—3)
Egy jó, használható állapotban levő

Zongora

eladó. Értekezhetni sétaférficzka 10 sz. alatt.

IDEVIA R.
lámpa- és érc-árak gyára Bécsben
tudatja, miszerint új árjegyzékének kiadása megkezdetett.
Ocsóbb és jobb gyártmány mint minden versenyzőé.
Ajánlatra méltó.
Új és kitűnően szerkesztett Dittmar szabadalmazott-körben-egői Jupiter-égek lapos bellel, Argand-láng előállítására. A t. cz. közönség érdeklében, kérem tudomásul venni, hogy minden égők mellett gyárjegyet viselék.
(378)
Nyavalyatörésben (Fallsucht) szenvedőket
tevel általi uton gyógyít a nehezkör valódi orvosa **Dr. Knitsch**
O. Berlinben, jelenleg Louisenstrasse 27 45. Eddigél 100-nál több nyavalyatörést gyógyított meg.
(97) (61—106)

(379) Hivatalos meghívás.

Mely által nemes aranyos székí szt. mihályfalvi **Tar Dénes** részéről neje **Töök Juliánna**, mint a ki a férje által ellene indított válóper elől, valahol rejtezkedik s hollette nem tudatik, törvényesen meghívatik ezennel az **Ar Rákoson sept. 28.** az unitárius paplakban tartandó választó papi törvényszék eleibe ügyének védelmére — ellenesethen az ő meghallgatásán kívül, ki fog mondani az ítélet. Kelt Toroczkon, sept. 1 én, 1870. Koronka Antal m. k. Ar. Torda köri unitárius esperes.

(249) (4—5)
A legjobb szerkesztett tűz- és betörés-mentes **Pénz- és könyv-vas-SZEKRÉNYEK**
WIESE FRIGYES,
európai hírt bécsi gyárból
gyári áron
KAPHATÓK:
FOLLY és HUTFLESZ
erdélyi fürortárakban
Kolozsvárt.
Rajzok és árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentesen.